МАКЕДОНСКИ ЦЕНТАР ЗА МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

МЦМС

Граѓанскиот сектор во бројки

Северна Македонија

Финансиска, економска и општествена анализа на топ 100 граѓански организации според приходи во 2025 година

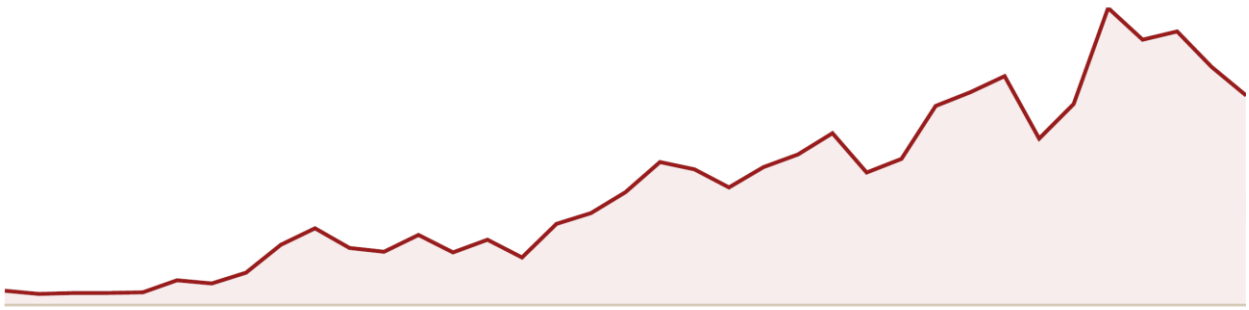

1990 годишен број на основања на денес активните организации 2026

4,41

милијарди денари приходи на стоте најголеми во 2025

5.892

активни граѓански организации во регистарот

703

вработени, за 16,8% помалку од претходната година

Наслов	**Граѓанскиот сектор во Северна Македонија во бројки (2025)**
Подготвил	Борис Ристовски
Уредник	Гонце Јаковлеска
Издавач	Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС)
Дизајн	Борис Ристовски
Податоци	ЦРМ: Листа на граѓански организации ЦРМ: Завршни сметки на организациите ДЗС: Попис 2021
Анализа	При изработката на анализата беше користена и вештачка интелигенција
Датум	Скопје, 2026
ISBN	978-608-XXXX-XX-X
CIP	Каталогизација во публикација, Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски·: Скопје
Лиценца	

Содржина

Извршно резиме **4**

1. Вовед и контекст **5**

1.1. Методологија, извори и ограничувања 6

2. Профил на граѓанскиот сектор **7**

2.1. Бројност и големина: сектор од микроорганизации 7

2.2. Бранови на основање: сектор помлад од што изгледа 8

2.3. Динамика на основањата: тивка децентрализација и нови теми 9

2.4. Влез и излез: во 2025 секторот изгуби повеќе организации отколку што доби 10

2.5. Географија: длабока скопска гравитација 11

2.6. Што пишува на таблата: идентитетот во називите 12

2.7. Дигитален отпечаток: секторот на бесплатна е-пошта 13

3. Финансиска анатомија на Топ 100 ..... **14**

3.1. Колку пари има во Топ 100 14

3.2. Динамика: растот практично запре во 2025 14

3.3. Концентрација: хиерархија без олигопол 15

3.4. Кои се најголемите 16

Анатомија на најголемите: пет профили 17

3.5. Добитници, губитници и мобилност 18

3.6. Луѓето: пад на вработеноста како прв сигнал на шокот 20

3.7. Финансиско здравје: суфицити, расходи, обврски 21

4. Вкрстени анализи: Топ 100 наспроти целиот сектор **23**

4.1. Географија на парите: Скопје и сите останати 23

4.2. Возраст: Топ 100 е двојно постара од секторот, но возраста не е судбина 24

4.3. Правна форма: здруженија по број, фондации по тежина 25

4.4. Семантика на називите: што работи секторот 25

5. Економско и општествено значење **26**

6. Заклучок **27**

7. Препораки **28**

Анекс: Топ 100 (2025) со финансиски податоци **29**

Анекс: Целосна листа на Топ 100 (2025) **32**

Извршно резиме

Стоте најголеми граѓански организации во Северна Македонија во 2025 година остварile вкупни приходи од **4,41 милијарди денари (околу 71,7 милиони евра)**. Иако тие сочинуваат само 1,7% од вкупно 5.892 активни организации во земјата, кај нив се концентрира значителен дел од финансиската моќ на секторот. Тие вработуваат 703 лица. Публикацијата се потпира на два извора: годишните сметки што организациите ги поднесуваат до Централниот регистар на Република Северна Македонија (податоци за приходите, расходите, резултатот, обврските и вработените за 2023, 2024 и 2025 година) и регистарот на граѓански организации на истата институција (датум на основање, правна форма, големина, дејност и седиште). Вкрстувањето на двата извора дава детална слика за структурата, географијата, растот, ранливостите и општественото значење на организираното граѓанско општество.

Шест наоди го дефинираат секторот во моментот кога е правена анализата:

01 **Растот нагло забавува**: приходите на стоте најголеми пораснале за 10,2% од 2023 до 2024, но само за 2,2% од 2024 до 2025 година, што е забавување од осум процентни поени и, со оглед на инфлацијата, реална стагнација.

02 **Финансиската моќ е екстремно централизирана**: 88 од стоте организации се со седиште во Скопскиот регион и таму се слеваат 90,2% од приходите. Дури половина од нив се регистрирани во општината Центар. Мерено по глава на жител, приходите на најголемите организации во Скопскиот регион се 70 пати поголеми отколку во Полошкиот.

03 **Групата е хиерархиска, но не и олигополска**: десетте најголеми организации имаат 28,9% од приходите, но ниту една не доминира, зашто најголемата држи само 5,4% од сите приходи во групата. Притоа концентрацијата опаѓа, Џини-коефициентот се намалил од 0,462 (2023) на 0,338 (2025).

04 **2025 година донесе прв судир со новата донаторска реалност**: вкупната вработеност во стоте најголеми падна за 16,8% (од 845 на 703 лица), при што 26 организации отпуштале вработени, а бројот на изгубени работни места (201) е повеќе од трипати поголем од бројот на новосоздадените (59). Ова временски се совпаѓа со замрзнувањето на американската помош администрирана преку УСАИД, проценета на околу 30 милиони долари годишно, односно околу една петтина од приходите на целиот сектор.

05 **Групата е финансиски дисциплинирана**: 91 од 100 организации завршиле со позитивен резултат, ниту една со загуба; кај половина од нив непотрошените средства на крајот на годината се над 18,6% од годишните приходи, а обврските се само 6,7% од приходите.

06 **Базата на секторот е млада и ситна**: медијалната возраст на организациите е 9 години, 74% се микро субјекти, а над половина користат бесплатна Gmail адреса како службен канал.

За донаторите, наодите сугерираат дека постои простор, и потреба, за свесна географска диверзификација и за инвестиции во организациски развој надвор од Скопје.

За самите организации, паѓањето на вработеноста и стагнацијата на приходите се потсетник дека диверзификацијата на изворите повеќе не е теоретска препорака, туку егзистенцијално прашање.

За државата, податоците ја потврдуваат потребата од предвидливо, транспарентно и развојно ориентирано јавно финансирање како противтежа на волатилноста на странските извори.

1. Вовед и контекст

Граѓанското општество во Северна Македонија има долга и слоевита историја: од масовните социјалистички општествени организации, преку „донаторската ера“ на деведесеттите и раните двеилјадити, до денешниот професионализиран, но сè уште финансиски кревок сектор. Во јавниот дискурс за „невладините“ доминираат перцепции за нивната бројност, буџет или влијание, кои ретко се темелат на податоци.

Оваа публикација има за цел да ја пополни таа празнина со систематска анализа на два извора: финансиските податоци на стотe организации со највисоки приходи во 2025 година (со временска серија 2023–2025) и целосниот регистар на 5.892 активни здруженија и фондации со нивните основни демографски карактеристики.

Контекстот на анализираниот период е исклучително динамичен. Во јануари 2025 година, со извршна наредба на американскиот претседател, беше замрзната речиси целата американска странска помош, вклучително и програмите на УСАИД во Северна Македонија. Станува збор за агенција која, според проценки од самиот сектор, обезбедувала околу 30 милиони долари годишно, приближно 20% од вкупните годишни приходи на граѓанските организации во земјата.

Само од 2016 година наваму, УСАИД поддржала 44 проекти во земјата, често вредни по неколку милиони долари, со клучни корисници токму меѓу организациите анализирани во оваа публикација.

Истовремено, Владата донесе нова Стратегија за соработка со и развој на граѓанското општество 2025–2028, а Советот за соработка меѓу Владата и граѓанското општество ја интензивираше работата. Европската комисија во извештајот за земјата за 2025 година оценува дека граѓанските организации „генерално работат во севкупно поволно опкружување“.

Публикацијата е наменета за широк круг читатели: самите граѓански организации, домашните и странските донатори, државните институции, истражувачите и медиумите. Затоа наративот е воден од прашања, а не од табели: колкав е всушност секторот; каде живее; колку е стар; колку организациите со најголеми приходи се одвоени од остатокот; колку е подвижна хиерархијата; што се случи со парите и со луѓето во 2025; и што од сето тоа произлегува како задача за секој од чинителите.

1.1. Методологија, извори и ограничувања

Извори на податоци. Анализата се потпира на (1) база со финансиски показатели за топ 100 организации според вкупни приходи во 2025 година: вкупни приходи, вкупни расходи, финансиски резултат, вкупни обврски, побарувања од клиенти и број на вработени за 2023, 2024 и 2025 година, заедно со датум на регистрација, правна форма, големина и општина и (2) регистар на 5.892 активни граѓански организации со податоци за назив, датум на основање, правна форма, големина, претежна дејност, општина и е-пошта (пресек јули 2026). Двата извора се поврзани преку матичниот број (ЕМБС) и се однесува само на организации регистрирани под претежна дејност со шифра 94.990/94.99. Контекстуалните информации се дополнети со јавно достапни извештаи (ДЗС) и медиумски извори, наведени на соодветните места. Имињата се анонимизирани за фокусот на анализата да е на трендовите, а не на поединечните актери.

Обработка. Општините се агрегирани во осумте плански региони според официјалната класификација. Пресметките по глава на жител користат податоци од Пописот 2021. За прикажување во евра користен е фиксен курс од 61,5 денари за евро. Концентрацијата е мерена преку Џини-коефициент, Лоренцова крива и Херфиндал-Хиршманов индекс (HHI), растот преку сложена годишна стапка на раст (CAGR) 2023–2025, мобилноста преку Спирманова корелација на ранговите, а нестабилноста на приходите преку коефициент на варијација. Тематската (семантичка) анализа на називите користи пребарување по клучни зборови на македонски јазик.

Што значи „активна“ организација. Статусот „активна“ во Централниот регистар не е ознака за програмска активност, туку административен статус: организацијата е запишана, не е избришана и не е ставена во мирување поради непоставена завршна сметка. Регистарот еднаш годишно прави усогласување, при што организациите што не поднеле годишна сметка преминуваат од активни во неактивни. Затоа статусот кажува дека организацијата ги исполнува минималните законски обврски, а не дека спроведува проекти, има приходи или вработени. Сите проценти во оваа публикација што се однесуваат на целиот сектор се пресметани врз базата од 5.892 активни организации, колку што содржи изводот со кој располагаме; при поинаков опфат или пресек истите односи даваат различни проценти, што е објаснето во делот 2.1.

Ограничувања. Вкупните приходи не ја откриваат структурата на изворите (грантови, членарини, стопанска дејност, државни средства), па заклучоците за донаторската зависност се изведени посредно и од надворешни извори. Кај граѓанските организации „приходи“ значи претежно грантови, донации, членарини, средства од буџети и приходи од сопствена дејност, разликата меѓу приходите и расходите ја нарекуваме вишок на приходи над расходите или непотрошени средства. Обратниот случај го нарекуваме надминување на расходите над приходите. Рангирањето по приходи ја фаворизира проектната активност во конкретната година: организација со голем повеќегодишен грант може привремено да скокне или да падне на листата. Тематската анализа на називите е индикативна, бидејќи називот не секогаш ја отсликува целосната мисија, а портфолиото на организациите често излегува од рамките на темата наведена во името. Кај една организација недостасува вредноста за побарувања од клиенти за 2025 година, а кај 23 организации во регистарот (0,4%) и кај една од Топ 100 недостасува датумот на основање.

2. Профил на граѓанскиот сектор

2.1. Бројност и големина: сектор од микроорганизации

Изводот од Централниот регистар на РСМ со кој располагаме содржи 5.892 активни граѓански организации регистрирани под претежна дејност 94.990 - Дејности на други организации врз база на зачленување, н.д.м. и 94.99 - Дејности на други организации врз база на зачленување, неспомнати на друго место, со состојба на почетокот на 2026 година. Секоја бројка за „бројот на организации“ во земјата зависи од три работи: дали се вклучени спортските здруженија, кој датум е пресекот и дали се бројат сите регистрирани или само активните.

Нашиот извод ги вклучува и спортските здруженија, но само оние со статус активен. Неодамнешната анализа на МЦМС по повод Светскиот ден на граѓанските организации (февруари 2026, mcms.mk) брои 7.258 активни организации без спортските и уште 2.230 активни спортски здруженија, односно вкупно 9.488 активни од 16.634 некогаш регистрирани субјекти, што дава стапка на активност од 57%.

Гледано само без спортските организации, тие 7.258 се 43,6% од сите некогаш регистрирани. Насоката на сите извори е иста: активна е нешто повеќе од половина од некогаш регистрираната популација, а јадрото со каков било финансиски капацитет е далеку потесно.

Структурата на активните организации по големина е речиси еднодимензионална: 4.377 организации (74,3% од активните организации) се микро, 1.512 (25,7%) се мали, а само 3 (0,05%) се средни субјекти. Ниту една организација во земјата не е класифицирана како голем субјект.

Правната форма на активните организации ја потврдува истата слика на слаба диференцијација: дури **87% (5.128)** од организациите се регистрирани во општата категорија „останати општествени организации, фондации и здруженија на граѓани“, додека специфичните форми се ретки: 174 социјално-хуманитарни, 168 спортски, 152 фондации, 129 културни, 71 струкови и 70 еколошки здруженија.

***Графикон 1** - Структура на активните организации според правна форма.*

2.2. Бранови на основање: сектор помлад од што изгледа

Медијалната возраст на активните организации е само **9 години**. Дури 2.191 организација (37,3%) е основана во 2020-тите, за само шест и пол години, и уште 2.167 (36,9%) во 2010-тите. Од периодот пред осамостојувањето преживеале само 130 активни субјекти, меѓу кои Ловечката федерација на Македонија (1946), КУД „Јени Јол“ (1948) и Библиотекарското здружение (1949) се најстарите. Графиконот на основања ја раскажува историјата на секторот: практично рамна линија до крајот на осумдесеттите, прво забрзување по осамостојувањето и Законот за здруженија од 1998, па експлозивен раст по Законот за здруженија и фондации од 2010 година, со врв од речиси 400 новоосновани организации годишно во раните 2020-ти.

Ваквата возрасна пирамида има две лица. Од една страна, таа сведочи за жив граѓански импулс: луѓето продолжуваат масовно да се здружуваат. Од друга страна, високата стапка на „наталитет“ комбинирана со фактот дека постарите генерации организации се малуброjни укажува и на висока „смртност“. Многу организации се основаат за еден проект, една иницијатива или еден изборен циклус, а потоа згаснуваат. Оттука, предизвикот на секторот не е основање нови организации, туку одржување и развој на постојните.

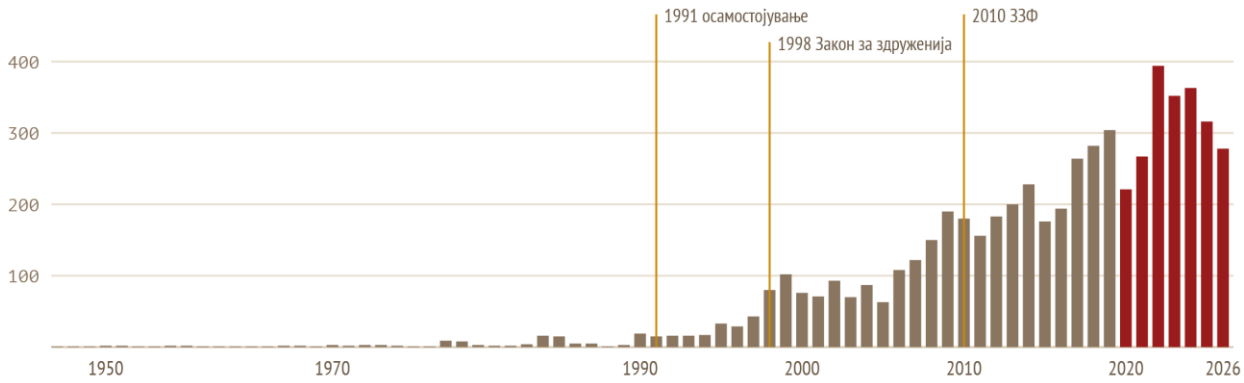

***Графикон 2** - Годишен број на основања на денес активните организации, со клучни институционални пресвртници*

Регистрациите имаат и препознатлив сезонски ритам. Збирно за целиот период што го покрива регистарот (1946–2026), најмногу организации се основани во февруари и март (по околу 620 вкупно), потоа во ноември и декември (557 и 563), додека август е убедливо најтивок месец (326). Разликата меѓу најсилниот и најслабиот месец е близу двојна, што е преголемо отстапување за да биде случајно. Веројатни објаснувања се годишниот ритам на административната и проектната работа и летниот застој во институциите.

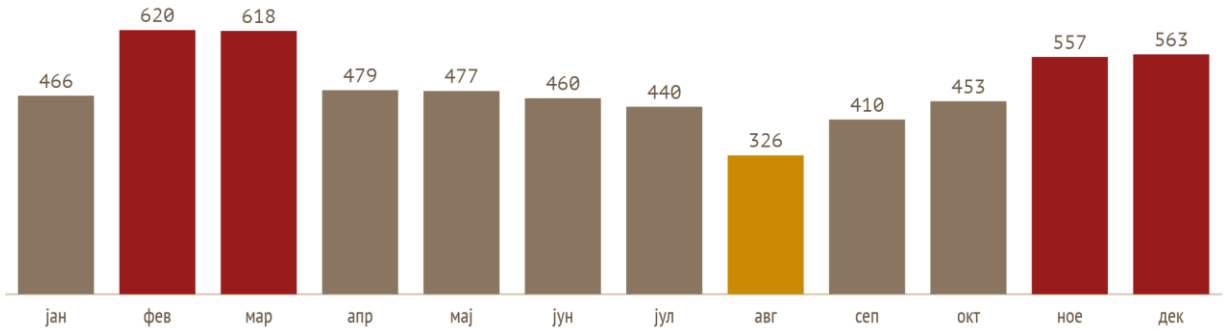

***Графикон 3** - Основања по месец во годината, збирно за сите години (n=5.869)*

2.3. Динамика на основањата: тивка децентрализација и нови теми

Кога основањата ќе се споредат по периоди, се открива важен и донекаде охрабрувачки тренд: **процентуално, другите региони растат побрзо од Скопскиот**. Бројот на новоосновани (денес активни) организации во периодот 2020–2026 наспроти 2015–2019 пораснал за 128% во Југозападниот, 114% во Источниот, 113% во Вардарскиот и 100% во Североисточниот регион, додека Скопскиот регион расте најбавно, за 58%. Во апсолутни бројки, меѓутоа, сликата е поинаква: Скопскиот регион добил 339 нови организации, а сите останати седум региони заедно 632, така што Скопје и понатаму сам создава повеќе од една третина од новите организации во земјата. Иста насока покажа и анализата на МЦМС врз поширок опфат. Граѓанскиот активизам, барем мерен низ основањата, тивко се децентрализира; парите, како што ќе покаже делот 4, сè уште не го следат тој пат.

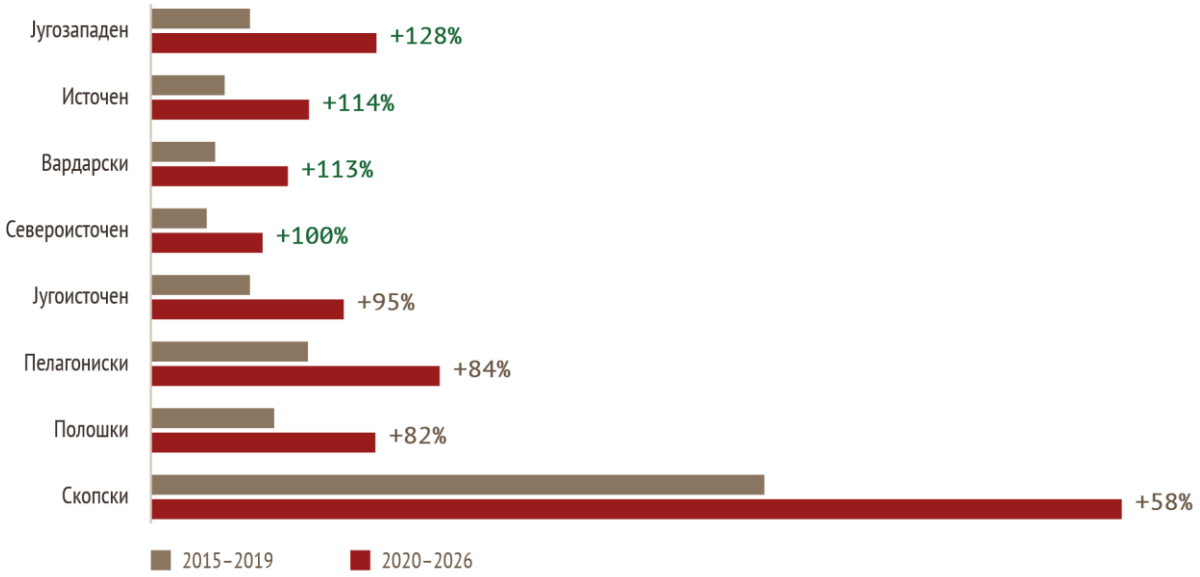

***Графикон 4** - Основања по регион и период: регионите ја стеснуваат разликата во темпото, но не и во обемот*

Се менува и тематскиот профил на новите организации. Меѓу основаните од 2020 наваму, во споредба со генерацијата 2015–2019, најмногу расте уделот на **дигиталните и иновациските теми (+1,8 процентни поени), хуманитарно-социјалните (+1,7), младинските (+1,5) и темите за деца (+0,9) и ментално здравје (+0,8)**. Доброволните противпожарни друштва се посебна приказна: пред 2019 практично не се основаа нови, а оттогаш се регистрираат по неколку годишно низ целата земја, седум само во 2026, што е директен граѓански одговор на катастрофалните шумски пожари.

На спротивната страна, опаѓа уделот на новоосновани организации за наука и истражување (-2,7 поени), за демократија, права и транспарентност (-1,6) и за едукација (-0,9). Падот кај демократските теми не значи дека тие згаснуваат, зашто таму веќе постојат етаблирани играчи, но покажува каде граѓанската енергија на новата генерација се сели: кон услуги, грижа и технологија, а подалеку од класичното застапување.

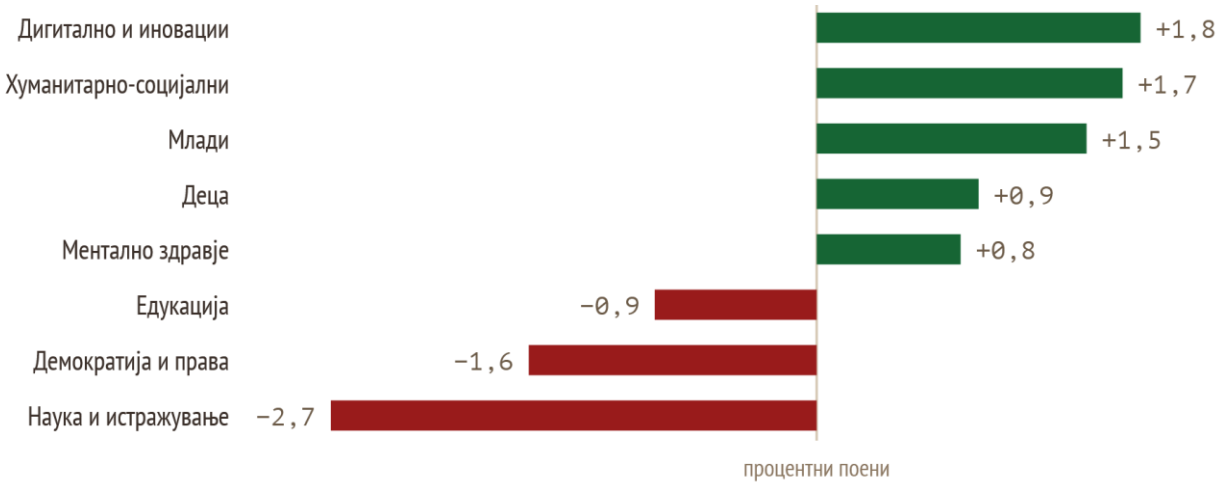

Графикон 5 *- Промена на уделот на тематските области меѓу новооснованите организации*

Регионалната тематска карта е зачудувачки хомогена: кај организациите основани во последната деценија, културата и уметноста се најчестата тема во седум од осумте региони, а спортот и екологијата се редовно во првите три. Отстапувањата се речити: во Скопскиот и Пелагонискиот регион второто место го држи едукацијата, знак за пазарот на професионални обуки и услуги, додека во Североисточниот регион тоа се хуманитарно-социјалните организации, што соодветствува со социјалниот профил на регионот. Возрасната структура на целиот сектор, конечно, ја потврдува сликата на постојано обновување: 33,6% од активните организации се помлади од 6 години и уште 28,8% имаат меѓу 11 и 20 години, додека само 3,9% (227 „ветерани“) постојат подолго од три децении.

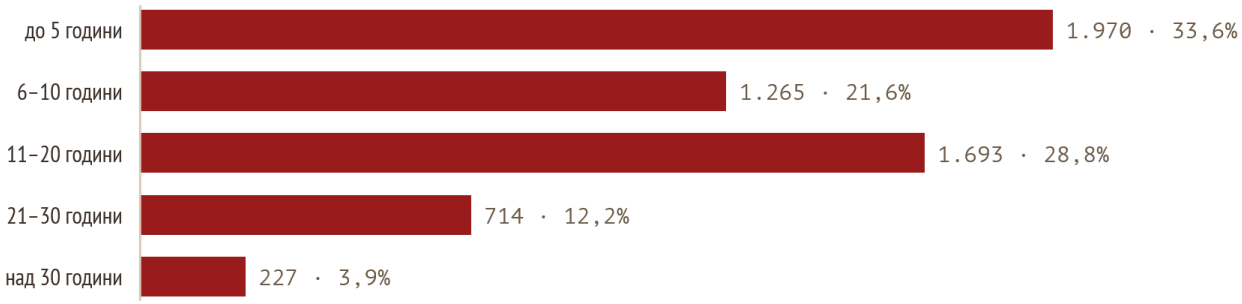

Графикон 6 *- Возрасни групи на активните организации (n=5.869 со познат датум на основање)*

2.4. Влез и излез: во 2025 секторот изгуби повеќе организации отколку што доби

Сликата на постојан раст што ја даваат основањата има и своја помалку видлива страна. Регистарот не е само место каде организациите влегуваат, туку и каде излегуваат. Централниот регистар секоја година прави усогласување врз основа на поднесените завршни сметки, и по последното, спроведено од 1 јуни 2026 година, **841 организација премина од активна во неактивна**. Во истата 2025 година беа новорегистрирани 665 организации. Двете бројки ги вклучуваат и спортските здруженија. Билансот е негативен: секторот изгубил 176 организации повеќе отколку што добил.

Раздвоено по тип, сликата е негативна во двата дела. Кај граѓанските организации без спортските здруженија, во 2025 згаснале **623**, а се регистрирале **530** нови, што е нето минус од 93 организации. Кај спортските здруженија односот е уште понеповолен: 135 нови наспроти 218 згаснати, нето минус од 83. Ефектот е видлив во вкупниот број: од над 7.100 активни граѓански организации во мај 2026 година, по усогласувањето бројот се симна на **6.939**.

Графикон 7 *- Влез и излез од регистарот во 2025 и судбината на новорегистрираните организации*

Најостриот наод се однесува на новите организации. Од 530-те граѓански организации регистрирани во 2025 година, дури **171, или 32,3%, веќе се неактивни**. Речиси секоја трета нова организација, значи, не ја преживеала ниту првата година, најчесто затоа што не поднела завршна сметка. Тоа ја објаснува навидум парадоксалната комбинација од делот 2.2: секторот истовремено бележи рекорден број основања и има медијална возраст од само девет години. Многу од новите субјекти се основаат за една конкретна иницијатива, проект или повик, а потоа тивко излегуваат од системот.

За читањето на оваа публикација ова има три последици. Прво, бројот на активни организации е подвижна цел: секој извод важи за датумот на кој е повлечен, а нашата анализа на секторот се потпира на извод со 5.892 активни организации кој му претходи на последното усогласување. Второ, растот на секторот треба да се мери со нето прираст, а не само со основања; мерено така, 2025 е прва година со негативен биланс. Трето, вистинската слабост на секторот не е во бројот на нови организации, туку во нивното преживување, што повторно упатува на потребата од поддршка за организациски развој наместо од уште еден бран поттикнати основања.

2.5. Географија: длабока скопска гравитација

Скопскиот плански регион е дом на **2.629 од активните организации (44,6%)**, а самиот град Скопје (десетте градски општини) на 2.551 (43,3%). Следат Пелагонискиот (711), Полошкиот (526) и Југозападниот регион (512). Но апсолутните бројки ја потценуваат вистинската асиметрија: нормализирано на популацијата, Скопскиот регион има 43 организации на 10.000 жители, Пелагонискиот 34, додека Полошкиот, најнаселениот регион надвор од Скопје, само 21. Општината Центар сама држи 871 организација, повеќе од цели региони, следена од Карпош (494), Битола (400) и Аеродром (381). Од другите градови, позначајни „жаришта“ се Тетово (253), Куманово (212), Охрид (201), Струмица (185) и Прилеп (183).

Ниската густина во Полошкиот и Североисточниот регион заслужува посебно внимание од донаторите: станува збор за региони со најмлада популација и со изразени социјални потреби, каде граѓанската инфраструктура е најретка.

Како што ќе покаже делот 4, оваа асиметрија кај најголемите организации преминува во речиси целосен монопол на главниот град.

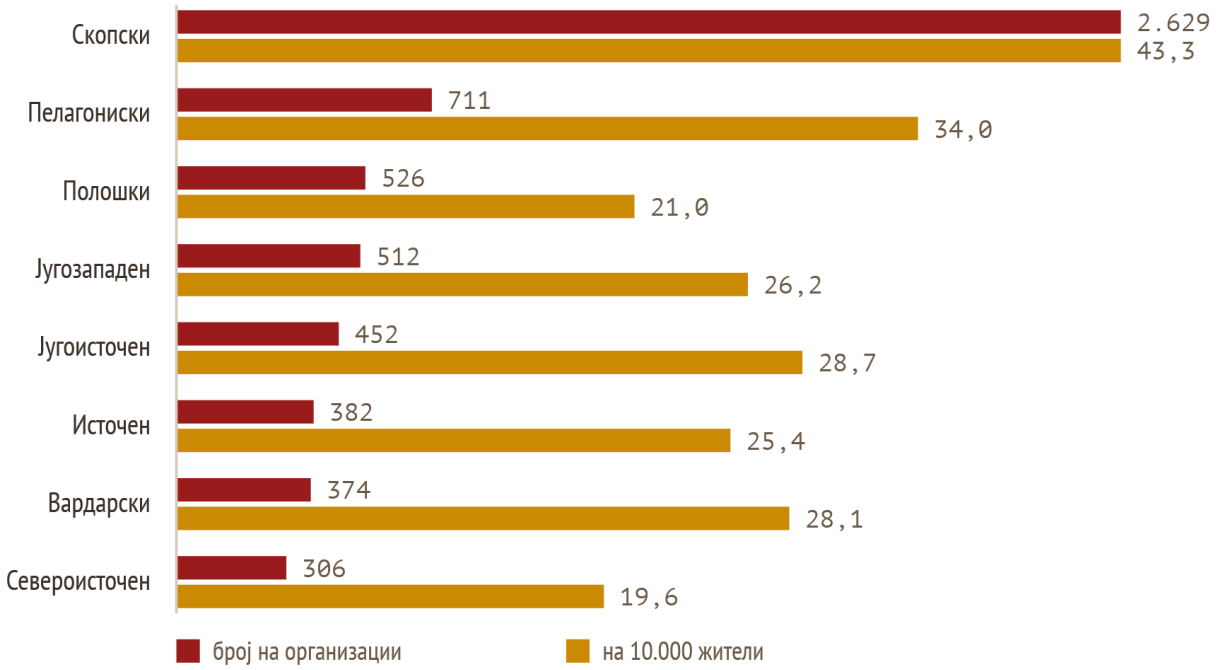

***Графикон 8** - Организации по плански регион, апсолутно и на 10.000 жители (Попис 2021)*

2.6. Што пишува на таблата: идентитетот во називите

Начинот на кој организациите се именуваат открива организациска култура. Двата основни термина што произлегуваат од Законот за здруженија и фондации, „здружение“ и „фондација“, се појавуваат во називите на **5.129 субјекти (87%)**: 4.955 го носат зборот „здружение“, а 177 „фондација“.

Покрај нив, интересни се помодерните ознаки: 523 организации се нарекуваат „центар“, 470 „клуб“, 210 „асоцијација“, 150 „институт“, 83 „иницијатива“, 40 „форум“ и 34 „мрежа“ (еден назив често содржи и законски термин и ваква ознака).

Зборовите „центар“ и „институт“ типично сигнализираат професионализирана, експертска организација, и токму тие форми се натпропорционално присутни во Топ 100.

Спротивно, „клубовите“ и „сојузите“ (119) припаѓаат претежно на членската традиција: спорт, хоби, струка. Јазикот на називите, со други зборови, ја исцртува истата поделба меѓу проектно-професионалниот и членско-волонтерскиот пол на секторот која се провлекува низ целата публикација.

2.7. Дигитален отпечаток: секторот на бесплатна е-пошта

Е-поштата како минимален показател за институционална инфраструктура открива симптоматична слика: 54,0% од организациите користат Gmail адреса, уште една третина (33,6%) други бесплатни сервиси (Yahoo, Hotmail, Outlook), а само 10,9% имаат адреса на сопствен домен. 88 организации немаат пријавено валидна е-пошта.

Сопствениот домен, се разбира, не е цел сам за себе, но е евтин и веродостоен показател за организациска консолидација: веб-присуство, континуитет, институционална меморија. Податокот дека речиси девет од десет организации комуницираат преку бесплатни сервиси ја илустрира тезата дека под тенкиот професионализиран врв лежи широк слој организации со минимална инфраструктура.

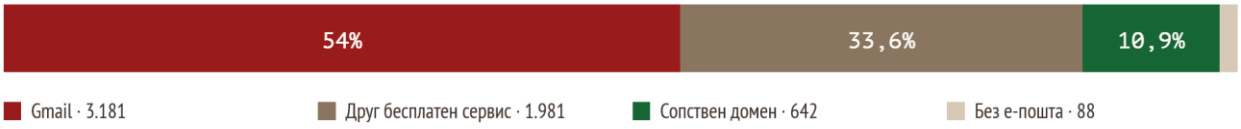

Графикон 9 *- Тип на службена е-пошта како показател за дигитална институционализација*

3. Финансиска анатомија на Топ 100

3.1. Колку пари има во Топ 100

„Влезницата“ за клубот на стоте најголеми во 2025 изнесувала 18,8 милиони денари (~305 илјади евра) годишни приходи. Организацијата што ја дели листата на две половини, односно медијалната организација, остварила 31,4 милиони денари (~511 илјади евра), просечната 44,1 милион, а најголемата (Топ 1) 240,1 милион денари (~3,9 милиони евра). Збирно, стоте организации управувале со 4,41 милијарди денари. За контекст, тоа е приближно 0,46% од бруто домашниот производ за 2024 година (964,1 милијарди денари според Државниот завод за статистика) и е споредливо со буџетот на средно голема македонска општина.

Во целата публикација медијалната вредност се користи наместо просекот секаде каде неколку многу големи организации би го искривиле просекот. Медијана значи средна вредност по големина: половина од организациите се под неа, половина над неа.

Структурата по приходни групи покажува дека тежиштето на групата е во средината: 30 организации се во влезната група од 18 до 25 милиони денари и заедно држат само 14,7% од парите; 42 организации во групата 25–50 милиони држат 32%; 22 организации во групата 50–100 милиони исто така 32,2%; а само 6 организации со над 100 милиони денари држат 21,1% од вкупните приходи. Со други зборови, Топ 100 не е пирамида со тесно грло, туку широко плато со неколку истакнати организации.

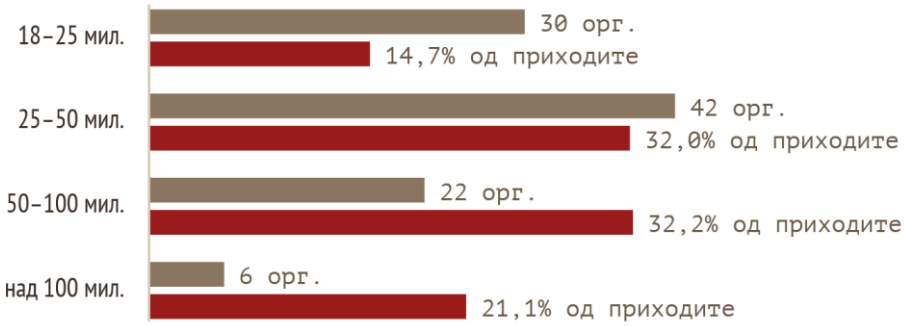

***Графикон 10** - Организации и удел во приходите по приходни групи (2025)*

3.2. Динамика: растот практично запре во 2025

Погледнати како временска серија, приходите на групата пораснале од 3,91 милијарди денари (2023) на 4,31 милијарди (2024) и 4,41 милијарди (2025). Тоа значи раст од **10,2% во првата и само 2,2% во втората година**, под стапката на инфлација, што реално е стагнација. Речиси целиот двегодишен раст од 12,6% се случил до 2024 година.

Временската рамка е јасна: 2024 е последната „нормална“ донаторска година, додека 2025, годината на замрзнувањето на американската помош, го покажува првото затегнување. Бидејќи приходите во завршните сметки ги одразуваат и претходно договорените повеќегодишни грантови, вистинската длабочина на шокот најверојатно ќе се види дури во сметките за 2026 година.

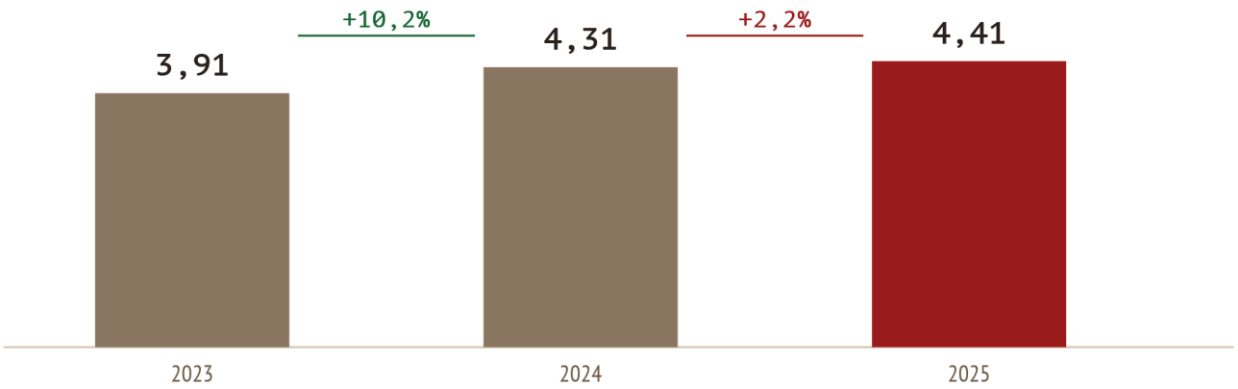

Графикон 11 *- Вкупни приходи на Топ 100 по година, со меѓугодишни стапки на раст (милијарди денари)*

Расходите во истиот период растеле побрзо од приходите (13,4% наспроти 12,6% за двете години), што исто така е знак на затегнување: организациите ги трошат порано обезбедените средства. Сепак, збирните расходи и понатаму се пониски од збирните приходи, и во сите три години разликата меѓу приходите и расходите е околу 30% од приходите, односно 1,30 милијарди денари во 2025.

Тоа не значи дека секторот „заработил“ 1,3 милијарди денари. Кај граѓанските организации таа разлика не е профит, зашто никому не се распределува: тоа се средства што се примени, но сè уште не се потрошени и кои остануваат наменски врзани за целите на организацијата, најчесто продолжување на проекти во следната година.

Непотрошените средства се и силно концентрирани: само пет организации држат 34,6% од целата разлика во групата, предводени од Топ 1 (148 милиони денари) и Топ 3 (147 милиони). За поголемиот дел од групата, резервата со која се влезе во турбулентната 2025 година е значително потенка отколку што сугерира збирната бројка.

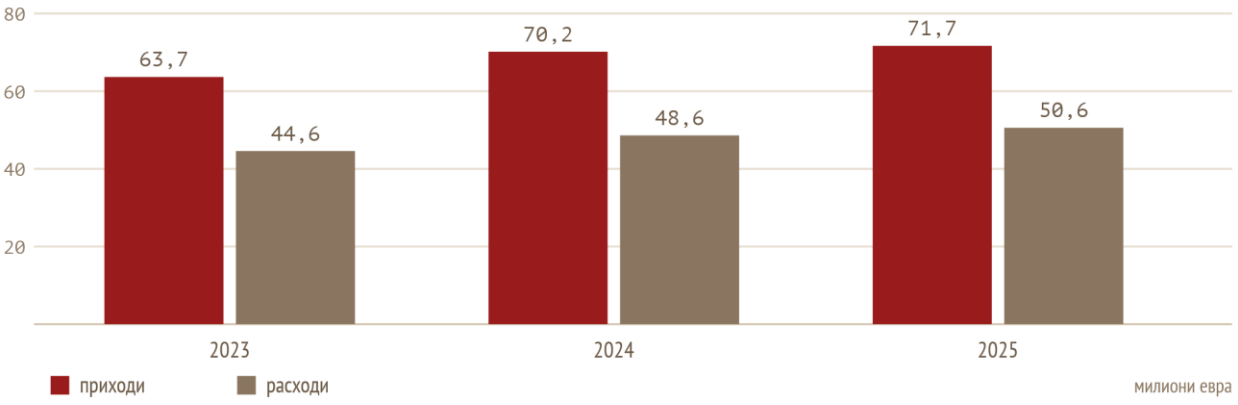

Графикон 12 *- Агрегатни приходи и расходи на Топ 100, 2023–2025 (милиони евра)*

3.3. Концентрација: хиерархија без олигопол

И внатре во стоте најголеми владее стрмна хиерархија: петте најголеми организации собираат 18,8% од приходите на групата, десетте најголеми 28,9%, дваесетте 43,4%, а педесетте 72,3%. Џини-коефициентот за 2025 изнесува 0,338. Сепак, ниту еден поединечен актер не доминира: најголемата организација држи само 5,4% од вкупните приходи.

Истото го покажува и Херфиндал-Хиршмановиот индекс, стандардна мерка со која се проверува дали еден пазар е поделен меѓу многу учесници или е во рацете на неколкумина: тој се движи од близу нула (многу мали, рамноправни учесници) до 10.000 (еден единствен актер со сè), а вредноста од само 162 поени што ја добиваме овде е далеку под секој праг на загриженост. Сликата е на фрагментиран сектор со долга опашка, а не на неколку гиганти.

Уште поинтересна е динамиката: Џини-коефициентот се намалил од 0,462 во 2023 на 0,416 во 2024 и 0,338 во 2025. Групата се израмнува: најголемите организации стагнираат или опаѓаат, додека средината на листата расте. Тоа е конзистентно со хипотезата дека големите повеќегодишни грантови, особено американските, во 2025 се исцрпуваат, додека помали и посвежи организации навлегуваат со нови проекти.

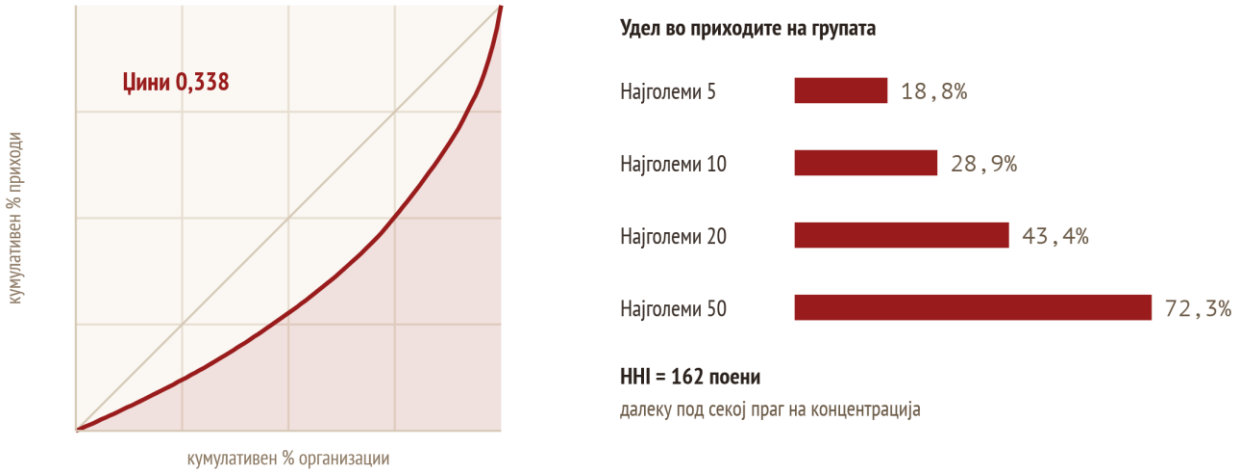

Графикон 13 *- Лоренцова крива и удели на најголемите во вкупните приходи на Топ 100 (2025)*

3.4. Кои се најголемите

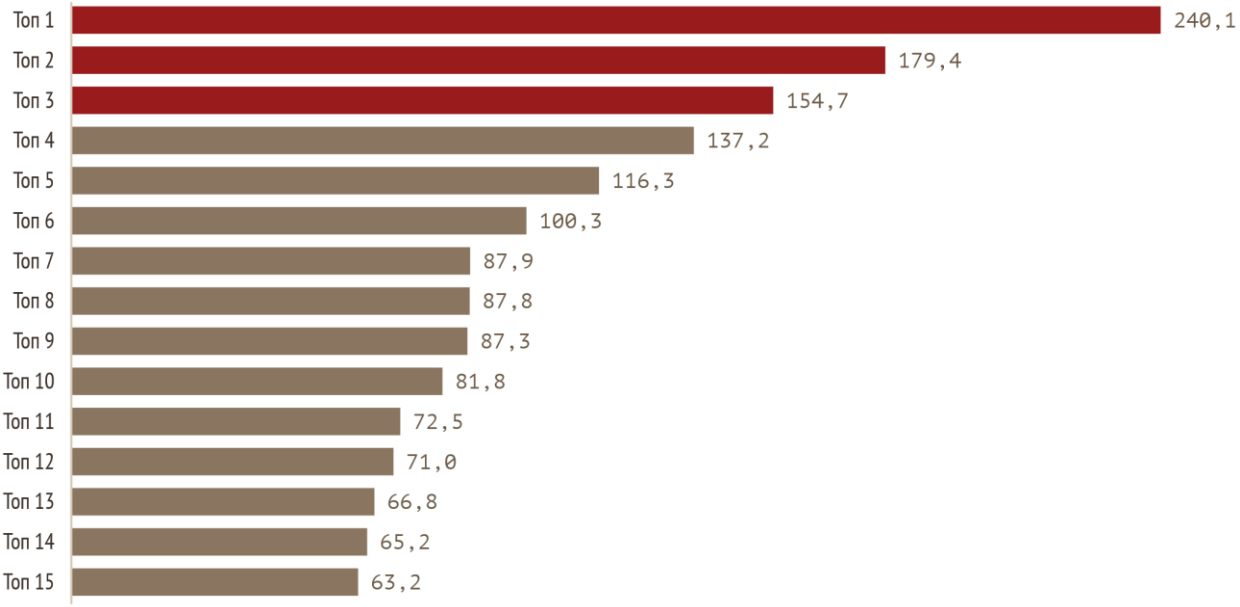

Графикон 14 *- Топ 15 организации според вкупни приходи во 2025 (милиони денари)*

#	Организација	2025	2024	2023	Вработени	Општина
1	Топ 1	240.1	250.4	252.4	28	Карпош
2	Топ 2	179.4	175.8	163.0	22	Карпош
3	Топ 3	154.7	161.6	168.3	3	Чаир
4	Топ 4	137.2	133.9	188.5	17	Центар
5	Топ 5	116.3	88.7	88.6	27	Гази Баба
6	Топ 6	100.3	125.8	83.7	3	Центар
7	Топ 7	87.9	108.2	119.3	20	Центар
8	Топ 8	87.8	72.3	82.8	12	Центар
9	Топ 9	87.3	46.6	39.8	11	Центар
10	Топ 10	81.8	183.7	109.0	9	Центар
11	Топ 11	72.5	0.0	0.0	0	Центар
12	Топ 12	71.0	44.3	64.3	10	Центар
13	Топ 13	66.8	68.9	77.0	15	Центар
14	Топ 14	65.2	77.1	59.3	14	Центар
15	Топ 15	63.2	58.6	59.8	5	Крушево
16	Топ 16	62.5	90.8	72.2	9	Центар
17	Топ 17	60.5	95.3	46.2	5	Карпош
18	Топ 18	60.0	77.5	80.5	5	Сарај
19	Топ 19	59.3	51.8	45.3	11	Центар
20	Топ 20	57.5	40.9	87.1	5	Карпош
21	Топ 21	57.4	45.8	8.6	15	Прилеп
22	Топ 22	57.3	62.7	18.6	4	Карпош
23	Топ 23	55.9	45.3	53.0	13	Карпош
24	Топ 24	55.5	41.8	39.7	5	Карпош
25	Топ 25	53.8	54.3	56.0	2	Центар

Табела 1 *- Топ 25 организации според приходи во 2025 (милиони денари)*

Анатомија на најголемите: пет профили

Наместо поединечни портрети, десетте најголеми организации може да се опишат преку пет повторливи профили, кои впрочем се среќаваат по целата листа и се покорисни за разбирање на секторот од кое било поединечно име.

01 **Професионални имплементатори и регрантери.** Двете најголеми организации (Топ 1 и Топ 2) се етаблирани уште во деведесеттите и раните двеилјадити, водат тимови од над 20 вработени, најголемите на листата и комбинираат сопствени програми со прераспределба на средства кон помали организации. Нивните приходи се речиси стабилни, а повисоките обврски (61,4 милиони кај Топ 2) се дел од проектниот и регрантерскиот циклус, а не знак на слабост. Ова е институционалниот столб на секторот.

02 **Капитални и наменски фондации.** Топ 3 и Топ 6 покажуваат сосема поинаква логика: приходи од 100 до 155 милиони денари со само по тројца вработени. Кај Топ 3 расходите се под 8 милиони денари, значи потрошени се само околу 5% од годишниот приход, а останатото е задржано: профил на фондација што акумулира средства за капитална намена. Кај Топ 6 минималниот тим е возможен благодарение на моделот на регрантирање. Овие субјекти се потсетник дека високи приходи не значат нужно голем оперативен обем.

03 **Тинк-тенкови и струкови сервиси во грантов циклус.** Топ 4 и Топ 7 се експертски организации со тимови од 15 до 20 лица. Двете беа меѓу најголемите и во 2023, кога заседоа второ и петто место, а оттогаш приходите им паѓаат по 14 до 15% годишно, класична динамика на завршување крупни повеќегодишни договори. Нивната судбина во следните две години е најдобриот показател за тоа како секторот ќе ја преброди донаторската транзиција.

04 **Еколошкиот блок.** Топ 5 и Топ 8 се двете еколошки организации меѓу најголемите, со над 200 милиони денари заедно и раст кај двете. Едната е класично членско научно друштво со 27 вработени, доказ дека и таквиот модел може да игра во највисоката лига кога ќе се сретне со крупните меѓународни климатски и природозаштитни фондови.

05 **Подружници на странски организации.** Топ 9 и Топ 10 се директни оперативни присуства на меѓународни актери, вкупно 13 такви има на листата. Контрастот меѓу нив зборува сам за себе: Топ 9, финансирана од скандинавски извори за рурален развој, расте по 48% годишно, додека Топ 10, имплементатор на американски развојни договори, паѓа по 13% годишно и го преполовила тимот од 24 на 9 лица. Двете заедно се минијатура на глобалното престројување на донаторите што се одвива пред нашите очи.

3.5. Добитници, губитници и мобилност

Од 2023 до 2025 година, 66 организации ги зголемиле приходите, а 34 ги намалиле. Медијалниот годишен раст (CAGR) во групата е +5,1%, а во последната година +3,9%. Најголемиот апсолутен раст доаѓа од новите играчи: организацијата Топ 11 се појавила од нула на **72,5 милиони денари за две години**, Топ 21 додала 48,8 милиони, Топ 9 47,4 милиони, а Топ 33 41,9 милиони. Од друга страна, Топ 4 изгубила над 51 милион денари приходи, Топ 7 31 милион, а Топ 20 околу 30 милиони, а Топ 86, Топ 39, Топ 10 и Топ 87 по околу 27 милиони. Токму областите историски најзависни од американското финансирање, медиумите, демократијата, изборите и младинското учество, се наоѓаат на дното по раст.

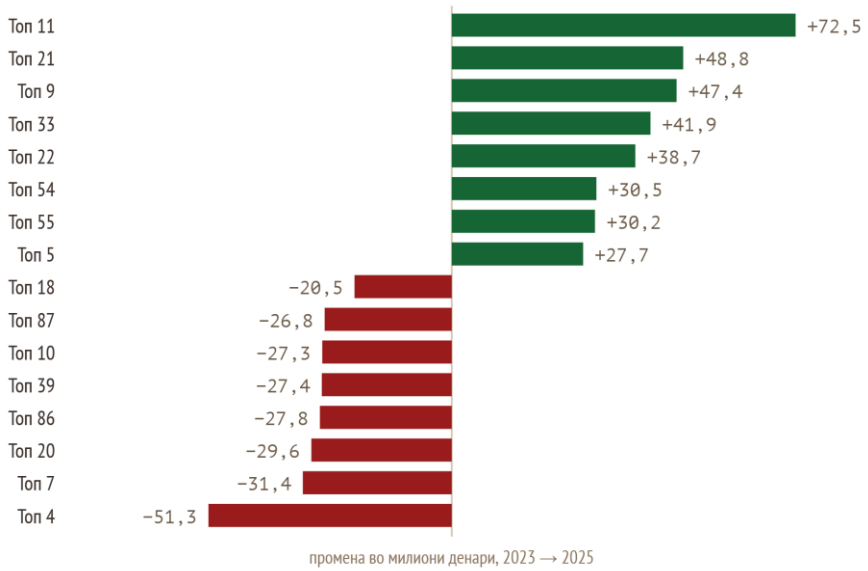

Графикон 15 *- Најголеми апсолутни промени на приходите 2023→2025: зелено раст, црвено пад*

Четири организации без каков било приход во 2023 година веќе во 2025 се меѓу стоте најголеми: покрај Топ 11, тоа се Топ 33 (41,9 милиони), Топ 54 (30,5 милиони) и Топ 55 (30,2 милиони). Влезот на нови, веднаш крупни актери сугерира дека свежиот капитал во секторот често пристигнува преку новоосновани ентитети, а не преку постепен раст на постоечките, наод со важни импликации за донаторските политики за „организациски развој“.

Спирмановата корелација меѓу ранговите во 2023 и 2025 изнесува 0,68, што значи дека редоследот е препознатлив, но далеку од замрзнат. Девет од десетте најголеми во 2023 останале во првите десет и во 2025, значи самиот врв на листата е стабилен, но во средината преместувањата се големи. Топ 21 скокнала 69 позиции, Топ 22 педесет и две, а на другата страна поранешни средно рангирани организации паднале длабоко надолу. Оваа комбинација, стабилни први десет и турбулентна средина, е типична за проектна економија во која еден добиен или изгубен грант ја менува целата позиција.

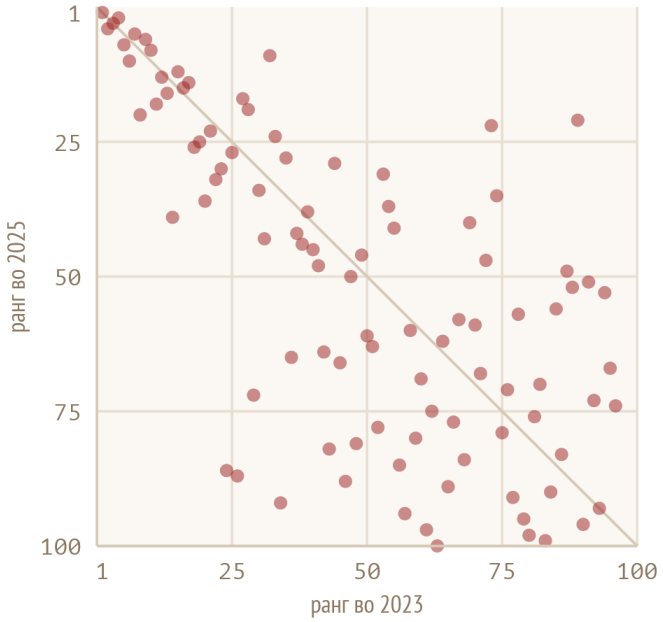

ρ = 0,68

Спирманова корелација на ранговите

9 од 10

најголеми во 2023 остануваат во првите 10

+69

позиции скокна Топ 21

+52

позиции скокна Топ 22

Врвот е стабилен, средината турбулентна.

Графикон 16 *- Ранг во 2023 наспроти ранг во 2025 (само организации со приходи во двете години)*

Коефициентот на варијација на тригодишните приходи кај медијалната организација е 0,19, што значи типични осцилации од околу една петтина од приходот. Кај 24 организации приходите се речиси совршено стабилни (варијација под 10%), обично кај оние со институционални или капитални извори. Наспроти нив, 13 организации имаат варијација над 50%: нивните приходи буквално се удвојуваат или преполовуваат од година в година. За организации со вработени и договорни обврски, таквата нестабилност е најголемиот оперативен ризик и најсилниот аргумент за повеќегодишно, институционално финансирање.

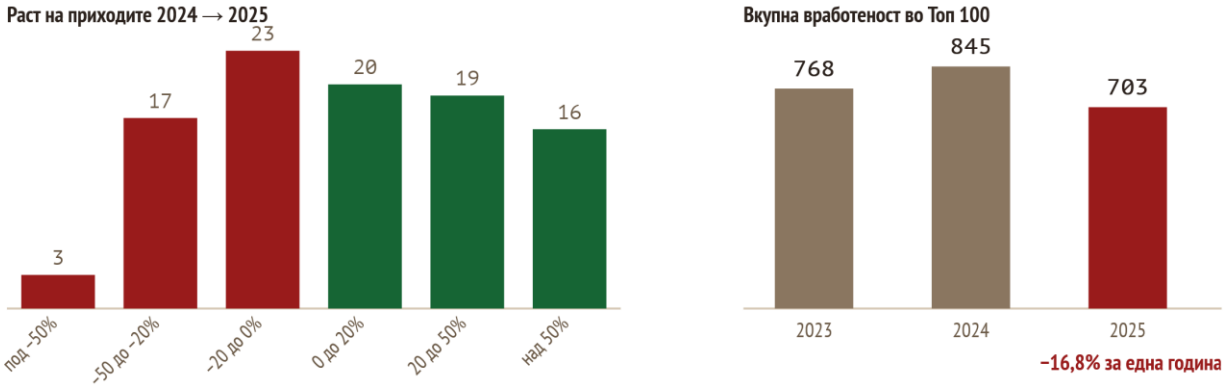

Графикон 17 *- Лево: дистрибуција на растот 2024→2025. Десно: вкупна вработеност во Топ 100*

3.6. Луѓето: пад на вработеноста како прв сигнал на шокот

Стоте најголеми организации во 2024 вработувале 845 лица; во 2025 бројката падна на **703, што е намалување за 142 работни места (−16,8%)**, и под нивото од 2023 (768). Билансот на движењата е уште појасен: 26 организации кратат персонал и притоа се изгубени 201 работно место, 28 организации шират тимови со вкупно 59 нови места, а 46 се без промена. Односот на изгубени спрема новосоздадени места од повеќе од три спрема еден е најдиректниот социјален трошок на донаторската криза видлив во податоците: приходите, кои ги одразуваат и претходно договорените грантови, во 2025 сè уште номинално растат, но организациите веќе кратат персонал во пресрет на неизвесноста.

Најголемите поединечни кратења се кај Топ 57 (од 67 на 0 вработени), Топ 38 (од 52 на 25), Топ 29 (од 20 на 0), Топ 10 (од 24 на 9) и Топ 39 (од 21 на 7). Симптоматично е што меѓу нив доминираат организации што испорачуваат социјални услуги: секое такво кратење директно значи помалку сервиси за ранливи групи.

Графикон 18 *- Динамика на вработувањата во Топ 100 меѓу 2024 и 2025*

Структурата на вработеноста инаку е скромна: 15 организации немаат ниту еден вработен, 36 имаат од еден до пет, а само пет организации имаат над 20 вработени. Најголем работодавач не е ниту еден тинк-тенк, туку организација што де факто испорачува социјални услуги за лица со попреченост (Топ 41), со 51 вработен. Медијалниот приход по вработен изнесува 5,6 милиони денари (~92 илјади евра), споредливо со услужните дејности во стопанството.

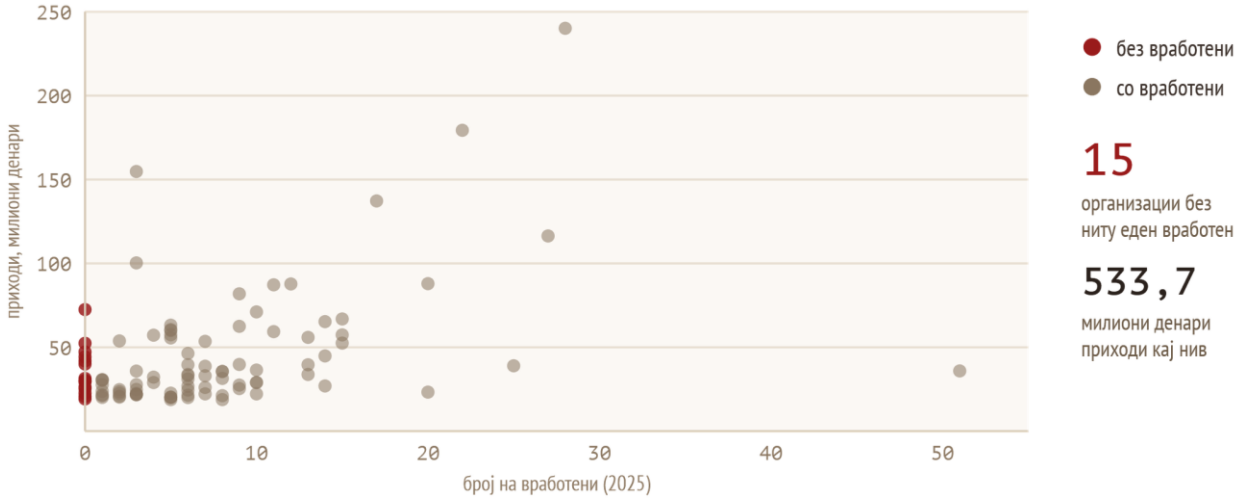

Графикон 19 *- Приходи наспроти број на вработени (2025): со црвено се означени организациите без вработени*

Петнаесетте организации без ниту еден вработен заедно имаат 533,7 милиони денари приходи, над 12% од вкупните. Дел од нив се капитални фондации и регрантери (меѓу нив Топ 3 и Топ 6), а дел организации што работат исклучиво преку хонорарни ангажмани. Оваа економија без вработени кај дел од стоте најголеми е важна нијанса за секој што ја толкува финансиската моќ на секторот како показател за неговиот кадровски капацитет.

3.7. Финансиско здравје: средства, расходи, обврски

Групата е финансиски конзервативна. Според пријавениот финансиски резултат во завршните сметки, 91 организација завршила 2025 година позитивно, ниту една негативно, а девет со точно нула. Кај половина од организациите непотрошените средства на крајот на годината надминуваат 18,6% од приходите, односно медијалната организација потрошила 81,4% од годишниот приход. На едниот крај, 14 организации потрошиле помалку од половина од приходите, што повторно упатува на капитални и акумулирачки профили. На другиот, кај три организации вкупните расходи во 2025 се повисоки од вкупните приходи, а сепак пријавениот резултат им е нула.

Овие три случаи бараат објаснување, зашто на прв поглед изгледаат како противречност. Кај Топ 57, Топ 58 и Топ 65 расходите ги надминуваат приходите за мали суми, од 0,3% до 2,5% од годишниот приход, но во сметките не е прикажана загуба. Причината е во начинот на кој непрофитните субјекти ја затвораат годината: расходите платени од средства примени во претходни години, односно од пренесени наменски фондови и одложени приходи од грантови, се книжат како расход во годината кога се потрошени, додека соодветниот приход е евидентиран претходно. Годишната сметка потоа се израмнува преку фондовите и завршува на нула наместо во минус. Со други зборови, тие три организации трошеле од претходно обезбедени средства, што е сосема нормално за проектен циклус што се преклопува меѓу две години, а не создале оперативен дефицит што некој треба да го покрие. Затоа констатацијата дека во групата нема загуби се однесува на пријавениот резултат, а не на разликата меѓу приходите и расходите во една календарска година; кај непрофитните субјекти двете мерки не се исти и, како што покажува овој пример, можат да водат во спротивни насоки.

Вкупните обврски се само 6,7% од приходите и, што е особено охрабрувачко, паднале од 411 милиони денари (2024) на 293 милиони (2025): групата влезе во кризата раздолжувајќи се. Побарувањата од клиенти, пак, пораснале од 264 на 350 милиони, што кај проектните организации обично значи подолго чекање на исплати од договорни партнери и донатори, ран сигнал за притисок врз ликвидноста.

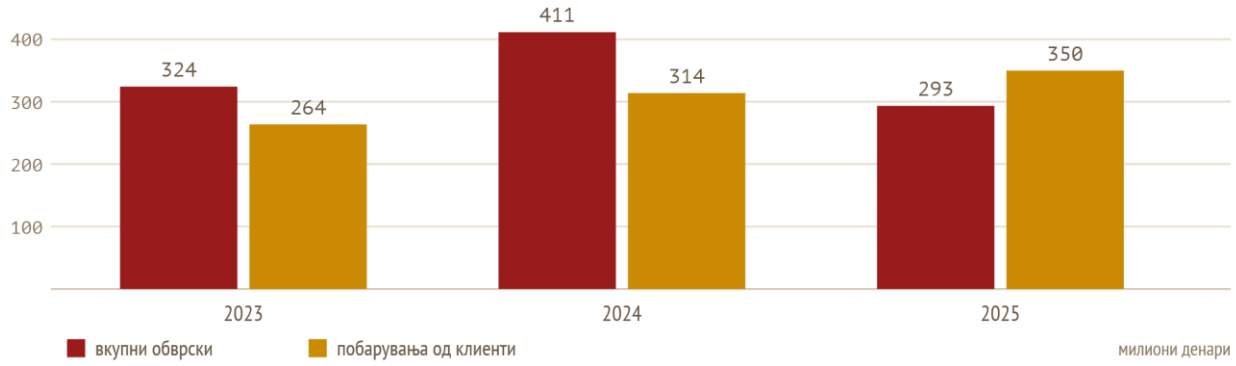

Графикон 20 *- Агрегатни обврски и побарувања на Топ 100, 2023–2025*

Повисоки обврски имаат главно најголемите регрантери (Топ 2 со 61,4 милиони; Топ 6 со 48,1 милион; Топ 16 со 31,8 милиони), кај кои тие се дел од проектниот циклус. Кај одделни субјекти, како Топ 52 или Топ 58, обврските достигаат 80 до 85% од годишните приходи, што заслужува внимание, но останува исклучок.

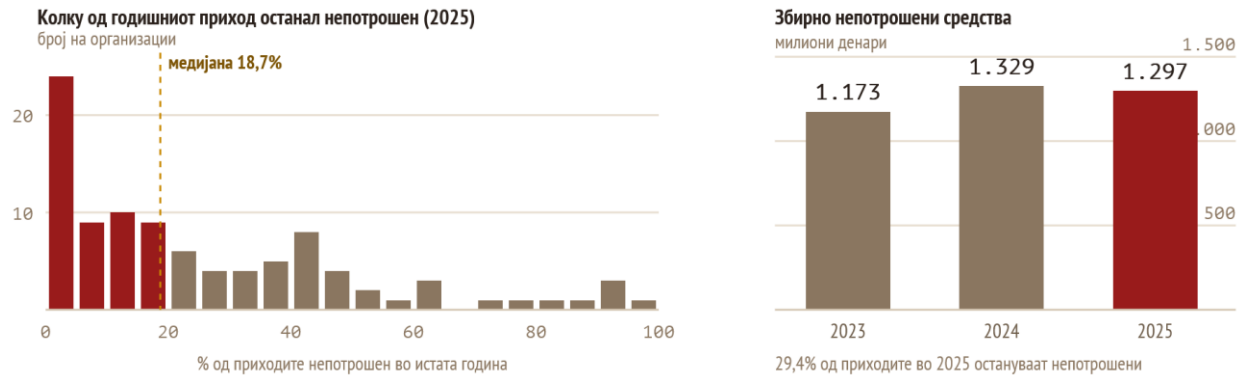

Графикон 21 *- Колку од приходите останува непотрошен: распределба по организации и збирно за групата (2025)*

4. Вкрстени анализи: Топ 100 наспроти целиот сектор

4.1. Географија на парите: Скопје и сите останати

Ако во регистарот Скопскиот регион држи 45% од организациите, кај најголемите таа гравитација станува речиси тотална: 88 од 100 организации се скопски, со 90,2% од приходите. Општината Центар сама е седиште на 52 организации со 2,19 милијарди денари, што е 49,6% од сите приходи во групата; Карпош додава уште 989 милиони (22,4%).

Две општини, значи, држат речиси три четвртини од парите на стоте најголеми. Надвор од Скопскиот регион, на листата влегле само 12 организации: три од Прилеп, по една од Битола, Велес, Крушево, Куманово, Кочани, Македонска Каменица, Струмица, Тетово и Штип. Цели региони, Југозападниот со Охрид и Струга, како и Вардарскиот освен Велес, практично немаат претставник во Топ 100.

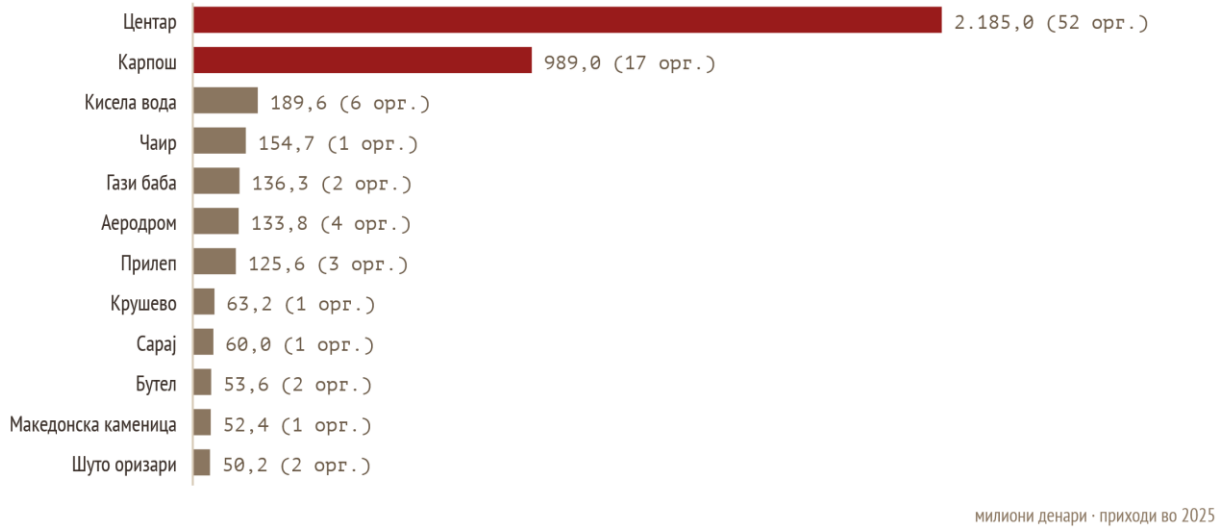

Графикон 22 *- Приходи на Топ 100 според општината на седиштето (2025)*

Прикажано по глава на жител, јазот станува драматичен: на секој жител на Скопскиот регион отпаѓаат **6.549 денари** приходи на топ-организации, наспроти 1.002 во Пелагонискиот, 788 во Источниот и само 93 денари во Полошкиот, разлика од 70 пати меѓу првиот и последниот.

Индексот на финансиска застапеност (удел во парите поделен со удел во бројот на организации) ја сумира асиметријата во една бројка: Скопскиот регион е на 2,02, двојно над „фер“ нивото, Источниот и Пелагонискиот на околу 0,4, а Полошкиот и Југоисточниот на едвај 0,06.

Оваа асиметрија делумно е оптичка, бидејќи скопските организации спроведуваат програми низ целата земја, но искуството од споредбени истражувања е недвосмислено: капацитетите, вработувањата и одлучувањето остануваат таму каде што е седиштето.

За донаторската заедница ова е најсилниот аргумент во публикацијава за наменски регионални „прозорци“ и за вградување критериуми за локално партнерство во грант-шемите.

Графикон 23 *- Концентрација во Скопскиот регион и приходи на Топ 100 по региони*

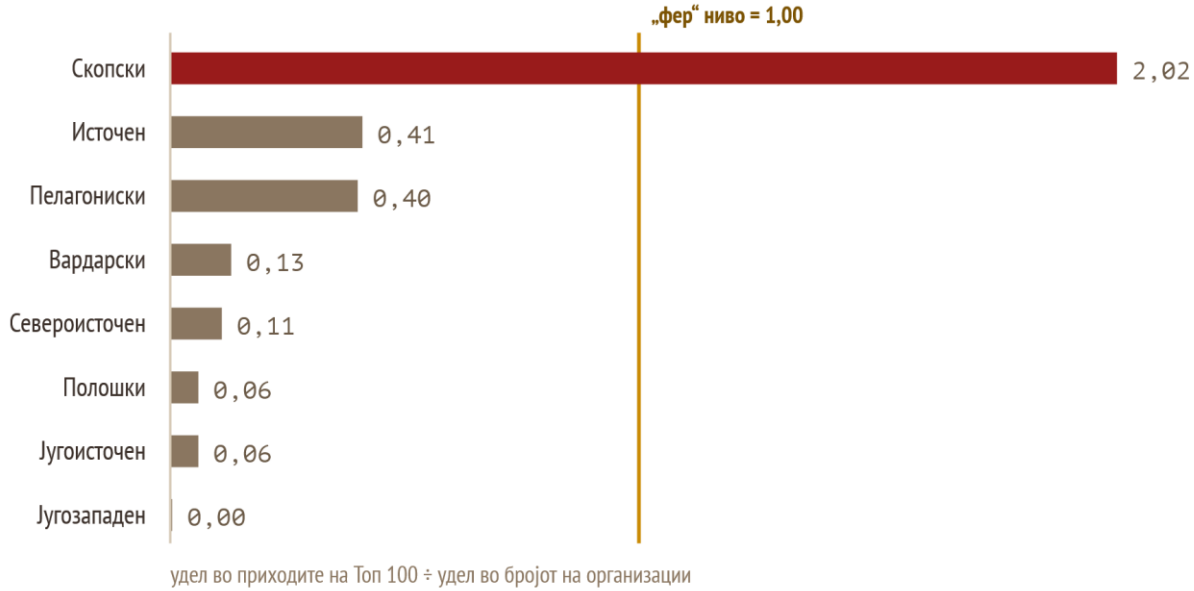

Графикон 24 *- Индекс на финансиска застапеност: удел во приходите на Топ 100 наспроти удел во бројот на организации*

4.2. Возраст: Топ 100 е двојно постара од секторот, но возраста не е судбина

Медијалната возраст на Топ 100 е 18 години, двојно повеќе од медијалните 9 години на целиот сектор. Речиси 70% од стоте најголеми се основани во 2000-тите и 2010-тите, „златниот појас“ на професионализацијата, додека само 7 организации основани во 2020-тите успеале да се пробијат.

Истовремено, корелацијата меѓу возраста и приходите внатре во групата е практично нула (r = 0,06), а четирите сосема нови субјекти од делот 3.5 покажуваат дека влез од нула е возможен.

Возраста, со други зборови, помага да се изгради апсорпциски капацитет за големи грантови, но штом организацијата ќе влезе меѓу најголемите, годините престануваат да бидат фактор: пристапот до финансирање и релевантноста на темата тежат многу повеќе од стажот.

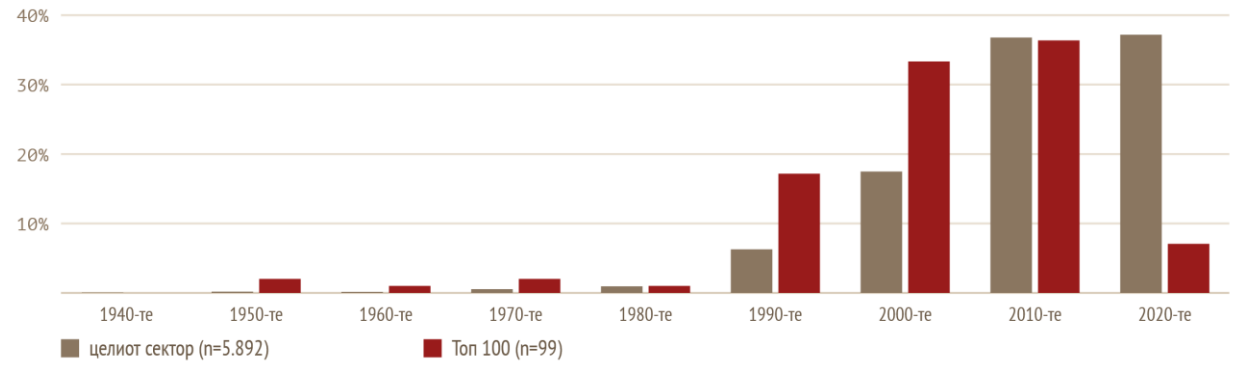

Графикон 25 *- Деценија на основање: целиот сектор (n=5.869) наспроти Топ 100*

4.3. Правна форма: здруженија по број, фондации по тежина

Фондациите сочинуваат само 2,6% од регистарот, но 15% од Топ 100 и 22% од приходите во групата (978 милиони денари), шест пати над својот „природен“ удел, со повисока медијална големина од здруженијата. Двете еколошки здруженија од листата (Топ 5 и Топ 8) заедно носат 204 милиони или 4,6% од сите приходи во групата, доказ дека тесен тематски фокус со силно меѓународно финансирање произведува крупни организации. Деветте социјално-хуманитарни здруженија собираат 404 милиони. Тринаесетте подружници и ограноци на странски организации држат 13,4% од приходите на Топ 100, мерка за тоа колку од „македонскиот“ граѓански сектор е всушност директно оперативно присуство на меѓународни актери.

4.4. Семантика на називите: што работи секторот

Бидејќи официјалната класификација на дејности е неупотреблива (сите се „94.99“), тематскиот профил го реконструираме преку клучни зборови во називите. Во целиот сектор доминираат развојно-демократските поими (развој, демократија, човекови права, транспарентност: над 1.000 организации), следени од културата и уметноста (993), образованието и науката (716) и спортот и рекреацијата (497). Солиден е и социјално-хуманитарниот блок (335), екологијата (333) и младинските организации (307). Кај Топ 100 сликата е поизострена: речиси четвртина носат развојно-демократски називи, 15 образовно-истражувачки, а хуманитарната, еколошката и медиумската тема се натпропорционално присутни. Спортот, културата и пензионерските организации, најмасовните во регистарот, речиси отсуствуваат меѓу стоте најголеми: масовноста и парите во македонското граѓанско општество живеат во различни светови.

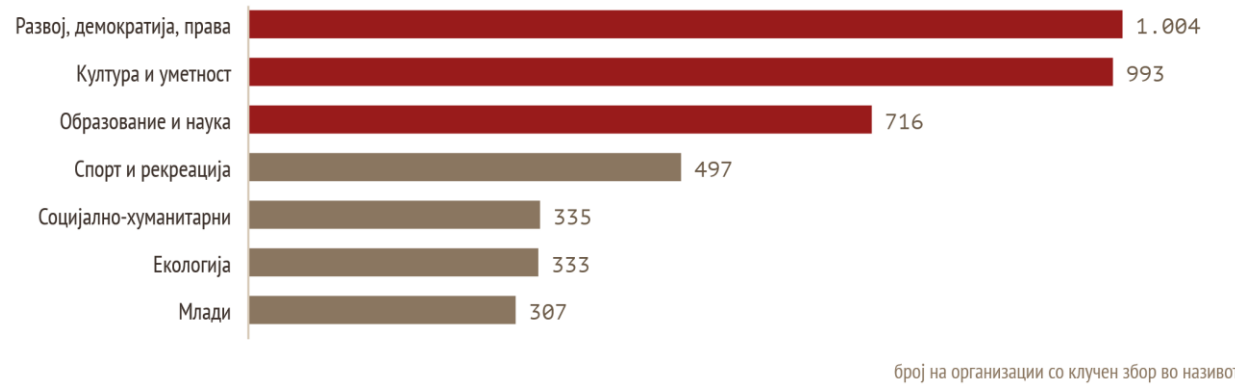

Графикон 26 *- Тематски области според клучни зборови во називите на сите 5.892 организации*

5. Економско и општествено значење

Топ 100 организации се мала, но не и занемарлива економија: 71,7 милиони евра приходи во 2025 година, 703 директни вработувања и, според разликата меѓу приходите и расходите, околу 21 милион евра што во таа година останале непотрошени и преминале во наменски фондови и резерви. Приходната бројка е проста сума на вкупните приходи од завршните сметки на стоте организации и затоа не е директно споредлива со поранешните проценки за секторот, кои често се засноваат на анкети, на примерок или на приходи само од грантови.

Ако проценката дека овие сто организации собираат околу половина до две третини од приходите на целиот сектор е точна (постојните истражувања зборуваат за вкупни приходи на секторот од редот на 50 до 80 милиони евра), тогаш целото организирано граѓанско општество оперира со средства од редот на 100 до 140 милиони евра годишно, но овој распон треба да се чита како проценка со широки граници, а не како утврдена бројка.

Тоа е помалку од еден процент од бруто домашниот производ, но со непропорционално општествено влијание: од бесплатната правна помош и социјалните услуги за ранливи групи, преку мониторингот на изборите и јавните набавки, до климатското застапување и медиумската писменост.

Годината 2025 ќе остане пресвртна. Замрзнувањето на американската помош од јануари 2025, со проценети 30 милиони долари годишно што сочинувале околу една петтина од приходите на секторот, е најголемиот поединечен шок за неговото финансирање од осамостојувањето. Нашите податоци го фаќаат првиот бран: запирање на растот на приходите (+2,2%), пад на вработеноста од 16,8% кај најголемите со три изгубени работни места на секое новосоздадено, остри падови кај медиумските и демократските организации и израмнување на разликите во групата.

Вториот бран, падот на самите приходи, веројатно ќе биде видлив дури во завршните сметки за 2026, бидејќи 2025 сè уште ги книжи претходно договорените средства. Секторски гласови оценуваат дека шокот ќе има влијание, но нема да го уништи секторот; нашите податоци за резервите даваат основа за таков умерен оптимизам, но со важна ограда: третина од сите резерви се кај само пет организации, па резервата на поголемиот дел од групата е значително потенка отколку што сугерира збирот.

Истовремено, шокот ја отвора и стратешката дебата за одговорноста на домашните извори. Државното и општинското финансирање на здруженијата, и покрај новата Стратегија 2025–2028 и функционалниот Совет за соработка, останува мало, фрагментирано и претежно нетранспарентно распределено; корпоративната филантропија е во зародиш; а приходите од сопствена дејност се даночно и административно обесхрабрени.

Европските фондови (ИПА III и претстојните програми) се единствената реална замена по обем, но нивната сложеност дополнително ги фаворизира токму големите скопски организации, со ризик јазот документиран во оваа публикација уште повеќе да се продлабочи.

6. Заклучок

01 **Секторот е голем, но растот му запре.** Вкупно 4,41 милијарди денари во 2025, со раст што падна од 10,2% на 2,2% во последната година, реално под инфлацијата.

02 **Хиерархија без олигопол.** Десетте најголеми држат 28,9%, но најголемата само 5,4%, а Херфиндал-Хиршмановиот индекс од 162 поени опишува фрагментиран пејзаж со долга опашка. Притоа групата се израмнува: Џини падна од 0,46 на 0,34 за две години.

03 **Скопје е центар на гравитација.** Во скопските организации се сконцентрирани 90% од парите; само општина Центар држи половина, а Центар и Карпош заедно три четвртини. Јазот по глава на жител меѓу регионите е седумдесеткратен.

04 **Новите играчи влегуваат крупно.** Четири организации од нула до 30, односно 72 милиони денари за две години. Свежиот капитал често доаѓа преку нови ентитети, а не преку раст на постоечките.

05 **Првите десет се стабилни, средината е турбулентна.** Девет од првите десет останаа во првите десет, но во средината на листата поединечни организации скокаат и по 50 до 70 позиции: еден грант ја менува целата позиција.

06 **Буџетот не значи вработени.** Вкупно 15 организации без ниту еден вработен држат над 12% од парите; дел од најбогатите се капитални фондации со трошоци под 10% од приходите.

07 **Луѓето се првата жртва на шокот.** Минус 142 работни места за една година; на секое новосоздадено место доаѓаат повеќе од три изгубени, најчесто кај организации што испорачуваат социјални услуги.

08 **Фондациите тежат повеќе од бројот.** Вкупно 15 фондации носат 22% од приходите на Топ 100, шест пати над уделот што го имаат во регистарот.

09 **Возраста не е судбина.** Топ 100 е двојно постара од секторот, но внатре во групата корелацијата возраст-приходи е нула: релевантноста и пристапот до финансирање тежат повеќе од стажот.

10 **Финансиската дисциплина е висока.** Ниту една организација не пријавила негативен резултат, обврските се 6,7% од приходите.

11 **Основањата тивко се децентрализираат.** Регионите растат по 100 до 128% во темпото на нови организации наспроти само 58% во Скопје. Активизмот се шири низ земјата; парите сè уште не.

12 **Новата генерација е сервисна и дигитална.** Кај основаните по 2020 растат дигиталните, хуманитарните, младинските и детските теми, а опаѓаат науката и класичното демократско застапување. Граѓанската енергија се сели кон грижа, услуги и технологија.

7. Препораки

ЗА ДОНАТОРИТЕ

Воведете експлицитни регионални квоти или „прозорци“ во грант-шемите и вреднувајте го локалното седиште и вработување; финансирајте институционален развој (core funding), а не само проекти, особено за средниот слој организации со 5 до 20 милиони денари приходи кои се природни кандидати за раст; договарајте повеќегодишни рамки за да ја намалите нестабилноста на приходите која кај осмина од стоте најголеми надминува 50% годишно; и координирајте ја транзициската поддршка за организациите погодени од американското повлекување, за да не се изгубат изградени капацитети и кадри, особено во социјалните услуги каде кратењата на персонал се најостри.

ЗА ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Третирајте ја диверзификацијата како приоритет број еден, преку комбинација од европски фондови, државни програми, сопствена дејност, членарини и домашна филантропија; градете резерви во добри години, бидејќи податоците покажуваат дека тоа е возможно, но и дека третина од сите резерви се кај само пет организации; вложувајте во елементарна институционална инфраструктура (домен, веб, транспарентни извештаи) која кај 89% од секторот недостасува; и развивајте партнерства меѓу Скопје и регионите, како начин капацитетите да течат надолу, а легитимитетот нагоре.

ЗА ДРЖАВАТА

Спроведете ја Стратегијата 2025–2028 со мерливи буџетски заложби и преминете кон транспарентен, конкурентен модел на државно финансирање, по примерот на одамна предложениот фонд за поддршка и кофинансирање на донаторски поддржаните проекти; реформирајте ги регистарските класификации за правна форма и дејност, зашто со сегашните шифри никој не може систематски да следи кој што работи; и олеснете ги даночните правила за донации и за стопанска дејност на непрофитните субјекти. Кризата на странското финансирање е и можност домашниот систем конечно да ја преземе улогата што му припаѓа.

Анекс: Топ 100 (2025) со финансиски податоци

Приходите се во милиони денари. „Раст“ е сложена годишна стапка 2023–2025; „нова“ означува организација без приходи во 2023.

#	Организација	Приходи 2025	Раст	Вработени	Општина
1	Топ 1	240.1	-2%	28	Карпош
2	Топ 2	179.4	+5%	22	Карпош
3	Топ 3	154.7	-4%	3	Чаир
4	Топ 4	137.2	-15%	17	Центар
5	Топ 5	116.3	+15%	27	Гази Баба
6	Топ 6	100.3	+9%	3	Центар
7	Топ 7	87.9	-14%	20	Центар
8	Топ 8	87.8	+3%	12	Центар
9	Топ 9	87.3	+48%	11	Центар
10	Топ 10	81.8	-13%	9	Центар
11	Топ 11	72.5	нова	0	Центар
12	Топ 12	71.0	+5%	10	Центар
13	Топ 13	66.8	-7%	15	Центар
14	Топ 14	65.2	+5%	14	Центар
15	Топ 15	63.2	+3%	5	Крушево
16	Топ 16	62.5	-7%	9	Центар
17	Топ 17	60.5	+14%	5	Карпош
18	Топ 18	60.0	-14%	5	Сарај
19	Топ 19	59.3	+14%	11	Центар
20	Топ 20	57.5	-19%	5	Карпош
21	Топ 21	57.4	+158%	15	Прилеп
22	Топ 22	57.3	+76%	4	Карпош
23	Топ 23	55.9	+3%	13	Карпош
24	Топ 24	55.5	+18%	5	Карпош
25	Топ 25	53.8	-2%	2	Центар
26	Топ 26	53.5	-5%	7	Аеродром
27	Топ 27	52.5	+4%	15	Центар
28	Топ 28	52.4	+20%	0	Македонска Каменица
29	Топ 29	47.3	+24%	0	Карпош
30	Топ 30	46.3	-6%	6	Центар

#	Организација	Приходи 2025	Раст	Вработени	Општина
31	Топ 31	44.9	+30%	14	Карпош
32	Топ 32	44.4	-8%	0	Центар
33	Топ 33	41.9	нова	0	Прилеп
34	Топ 34	40.0	-2%	0	Кисела Вода
35	Топ 35	39.8	+49%	9	Центар
36	Топ 36	39.6	-16%	6	Центар
37	Топ 37	39.6	+22%	13	Центар
38	Топ 38	39.0	+7%	25	Центар
39	Топ 39	38.7	-23%	7	Кисела Вода
40	Топ 40	36.4	+36%	10	Центар
41	Топ 41	35.9	+20%	51	Велес
42	Топ 42	35.8	+2%	3	Штип
43	Топ 43	35.7	-6%	8	Центар
44	Топ 44	35.5	+2%	8	Центар
45	Топ 45	33.8	+1%	6	Центар
46	Топ 46	33.8	+8%	13	Центар
47	Топ 47	33.2	+33%	6	Центар
48	Топ 48	33.0	-0%	7	Центар
49	Топ 49	32.3	+88%	4	Центар
50	Топ 50	31.5	+3%	8	Карпош
51	Топ 51	31.4	+111%	0	Шуто Оризари
52	Топ 52	31.0	+87%	6	Бутел
53	Топ 53	30.8	+115%	1	Центар
54	Топ 54	30.5	нова	1	Кисела Вода
55	Топ 55	30.2	нова	0	Кочани
56	Топ 56	30.2	+65%	1	Центар
57	Топ 57	29.8	+37%	0	Центар
58	Топ 58	29.5	+22%	0	Аеродром
59	Топ 59	29.1	+23%	10	Центар
60	Топ 60	29.0	+12%	10	Кисела Вода
61	Топ 61	28.9	+0%	4	Кисела Вода
62	Топ 62	27.7	+14%	3	Карпош
63	Топ 63	27.6	+0%	1	Центар
64	Топ 64	27.5	-8%	9	Центар
65	Топ 65	27.0	-13%	14	Центар

#	Организација	Приходи 2025	Раст	Вработени	Општина
66	Топ 66	26.9	-6%	6	Центар
67	Топ 67	26.3	+174%	0	Прилеп
68	Топ 68	26.1	+16%	7	Центар
69	Топ 69	25.4	+5%	0	Аеродром
70	Топ 70	25.4	+42%	9	Аеродром
71	Топ 71	24.9	+20%	3	Центар
72	Топ 72	24.7	-23%	2	Карпош
73	Топ 73	24.5	+87%	6	Куманово
74	Топ 74	23.8	+164%	1	Центар
75	Топ 75	23.6	+5%	2	Карпош
76	Топ 76	23.3	+30%	20	Тетово
77	Топ 77	22.8	+5%	0	Ѓорче Петров
78	Топ 78	22.6	-9%	5	Бутел
79	Топ 79	22.5	+13%	3	Центар
80	Топ 80	22.4	-1%	2	Кисела Вода
81	Топ 81	22.3	-13%	10	Центар
82	Топ 82	22.3	-16%	7	Центар
83	Топ 83	22.0	+53%	3	Битола
84	Топ 84	21.8	+5%	3	Центар
85	Топ 85	21.6	-5%	3	Центар
86	Топ 86	21.6	-34%	1	Центар
87	Топ 87	21.5	-33%	6	Карпош
88	Топ 88	21.2	-16%	8	Центар
89	Топ 89	21.2	+1%	1	Центар
90	Топ 90	20.8	+33%	2	Карпош
91	Топ 91	20.6	+14%	0	Карпош
92	Топ 92	20.4	-26%	5	Центар
93	Топ 93	20.3	+71%	2	Карпош
94	Топ 94	20.1	-8%	5	Струмица
95	Топ 95	20.1	+14%	1	Гази Баба
96	Топ 96	20.1	+57%	5	Центар
97	Топ 97	20.0	-7%	6	Центар
98	Топ 98	19.2	+12%	0	Центар
99	Топ 99	18.8	+26%	5	Шуто Оризари
100	Топ 100	18.8	-6%	8	Центар

Анекс: Целосна листа на Топ 100 (2025)

Листата на Топ 100 организации според приходи во 2025 година е подредена по азбучен ред.

#	Организација
1	Асоцијација за е-трговија на Северна Македонија АЕТСМ Скопје
2	ВЕ ЕФЕКТ Стокхолм Шведска Подружница Скопје Република Северна Македонија
3	ДЦАФ-ЦЕНТАР ЗА УПРАВУВАЊЕ СО БЕЗБЕДНОСНИОТ СЕКТОР-ЖЕНЕВА-ПОДРУЖНИЦА СКОПЈЕ
4	Здружение Национален центар за развој на иновации и претприемачко учење Скопје
5	Здружение ХЕЛСИНШКИ КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА Скопје
6	Здружение ХОПС-Опции за здрав живот Скопје
7	Здружение ЦЕНТАР ЗА ИНТЕРКУЛТУРЕН ДИЈАЛОГ Куманово
8	Здружение за асистивна технологија ОТВОРЕТЕ ГИ ПРОЗОРЦИТЕ Скопје
9	Здружение за волонтеризам ВОЛОНТЕРСКИ ЦЕНТАР СКОПЈЕ
10	Здружение за дигитални иновации и трансформации ХАБ Скопје
11	Здружение за едукација, комуникација и консалтинг ОХО Битола
12	Здружение за едукација, подршка и помош на социјално загрозени ДАВЕТ Скопје
13	Здружение за еколошко одржлив развој ЗЕЛЕН ИНСТИТУТ Скопје
14	Здружение за еманципација,солидарност и еднаквост на жените Скопје
15	Здружение за заштита и унапредување на животната средина ЕКО-ЛОГИК Скопје
16	Здружение за поддршка и третман на лица со аутистичен спектар и атипичен развој ВО МОЈОТ СВЕТ - Скопје
17	Здружение за подршка и развој ХУМАНОСТ Скопје
18	Здружение за поттикнување и подготовка на младите за успех во глобалната економија ЏУНИОР АЧИВМЕНТ МАКЕДОНИЈА Скопје
19	Здружение за правни истражувања и анализи ЦЕНТАР ЗА ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА И АНАЛИЗИ Скопје
20	Здружение за промоција на документаристика МАКЕДОКС Скопје
21	Здружение за развој ЦЕНТАР ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПРОМЕНИ Скопје
22	Здружение за унапредување на родовата еднаквост АКЦИЈА ЗДРУЖЕНСКА Скопје
23	Здружение за хумано домување ХАБИТАТ-МАКЕДОНИЈА Скопје
24	Здружение Иницијатива за Економски Развој на Ромите РЕДИ Скопје
25	Здружение КОНЕКТ Скопје
26	Здружение МАКЕДОНСКИ ЦЕНТАР ЗА ГРАЃАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ МЦГО Скопје
27	Здружение МЛАДИНСКИ СОЈУЗ-Крушево
28	Здружение на граѓани БАЛКАНСКА ИСТРАЖУВАЧКА РЕПОРТЕРСКА МРЕЖА Скопје
29	Здружение на граѓани за поддршка на маргинализирани групи РОМСКИ РЕСУРСЕН ЦЕНТАР Скопје
30	Здружение на граѓани за развој на деловни односи ЦДС Скопје
31	Здружение на граѓани ЗИП ИНСТИТУТ за политики и добро владеење Скопје

#	Организација
32	Здружение на граѓани ИСТРАЖУВАЧКА РЕПОРТЕРСКА ЛАБОРАТОРИЈА - ИРЛ Скопје
33	Здружение на граѓани МЛАДИНСКИ ОБРАЗОВЕН ФОРУМ Скопје
34	Здружение на граѓани Реактор-истражување во акција Скопје
35	Здружение на граѓани РЕСУРСЕН ЦЕНТАР на родители на деца со посебни потреби Скопје
36	Здружение на граѓани СМАРТ АП- Лабораторија за социјални иновации Скопје
37	Здружение на граѓани СУПОРТКО Кочани
38	Здружение на граѓани Центар за граѓански комуникации ЦГК Скопје
39	Здружение на граѓани Центар за истражување и анализи НОВУС Струмица
40	Здружение на лица со церебрална парализа и други попреченост Велес
41	Здружение на НОВИНАРИ ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА Скопје
42	Здружение на општини ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА-ЗЕЛС Скопје
43	Здружение на пензионерите СОЛИДАРНОСТ- АЕРОДРОМ Скопје
44	Здружение на родители на деца франкофони АПЕФ Скопје
45	Здружение на слободните и признати ѕидари ГОЛЕМА ЛОЖА НА МАКЕДОНИЈА Скопје
46	Здружение ФОРУМ ЗА РАЗУМНИ ПОЛИТИКИ Скопје
47	Здружение ЦЕНТАР ЗА ГРАЃАНСКА ИНИЦИЈАТИВА Прилеп
48	Здружение Центар за истражување и информирање за животна средина ЕКО-СВЕСТ Скопје
49	Здружение Центар за промоција на оддржливи земјоделски практики и рурален развој ЦеПроСАРД Скопје
50	Здружение ЦЕНТАР ЗА РАЗВОЈ И ЕДУКАЦИЈА Прилеп
51	Здружение Центар за социјални иновации БЛИНК 42-21 Скопје
52	Институт за демократија СОЦИЕТАС ЦИВИЛИС Скопје
53	ИНСТИТУТ ЗА ЕВРОПСКА ПОЛИТИКА Скопје
54	Институт за истражување и анализа на политики РОМАЛИТИКО Скопје
55	КИНОЛОШКИ СОЈУЗ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА Скопје
56	Коалиција сексуални и здравствени права на маргинализирани заедници МАРГИНИ Скопје
57	Културно хуманитарно здружение МЕРХАМЕТ Скопје
58	МАКЕДОНИЈА 2025 Огранок во Република Македонија
59	МАКЕДОНСКА РАЗВОЈНА ФОНДАЦИЈА ЗА ПРЕТПРИЈАТИЈА Скопје
60	МАКЕДОНСКИ ЦЕНТАР ЗА МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА Скопје
61	Македонско еколошко друштво Скопје
62	Македонско здружение на млади правници-МЗМП Скопје
63	Меѓународна организација МАТИЦА НА ИСЕЛЕНИЦИТЕ ОД МАКЕДОНИЈА Скопје
64	Меѓународна Фондација за изборни системи Вашингтон, САД - подружница во Република Северна Македонија Скопје
65	Национален Демократски Институт за Надворешни Работи, Вашингтон САД - подружница во Република Северна Македонија
66	Национален Младински Совет на Македонија Скопје

#	Организација
67	Национална мрежа против насилство врз жени и семејно насилство -ГЛАС ПРОТИВ НАСИЛСТВО Скопје
68	Организација за поврзување на природни вредности и луѓе со седиште во Гравенхаге,Холандија-Подружница во Република Македонија
69	Организацијата за колективно управување на правата на произведувачите на фонограми и уметниците музички изведувачи ММИ Скопје
70	Подружница на странска организација ПАЛАДИУМ ИНТЕРНЕШНЕЛ ЛЛЦ Скопје
71	Сојуз на ИЗВИДНИЦИ НА МАКЕДОНИЈА Скопје
72	Сојуз на тутунопроизводители МАКА НА ТУТУНОБЕРАЧИТЕ Прилеп
73	Тениска Федерација на Северна Македонија Скопје
74	Фондација Балканска мрежа за развој на граѓанското општество Скопје
75	Фондација Д-р ВЕРИЦА МЕХАНЏИСКА, за вршење на дејности и активности за унапредување и поддршка на здравството, социјалната заштита, образованието и заедницата Скопје
76	Фондација ЖЕНА ЗА ЖЕНА од Стокхолм-Шведска ПОДРУЖНИЦА во Република Македонија Скопје
77	Фондација за градење мир и трансформација на конфликти ЦЕНТАР ЗА ЗАЕДНИЧКА ОСНОВА Скопје
78	Фондација за дебата и едукација ИДЕА Југоисточна Европа Скопје
79	Фондација за демократија на Вестминстер -подружница во Република Северна Македонија
80	Фондација за интернет и општество Метаморфозис Скопје
81	Фондација за медиуми и граѓанско општество МАКЕДОНСКИ ИНСТИТУТ ЗА МЕДИУМИ Скопје
82	Фондација за пружање долгорочна помош и поддршка ЗАЕДНО ЗА ЕДНО Скопје
83	Фондација за развој и унапредување на филантропијата ИКРАУД Скопје
84	Фондација за развој на локалната заедница Штип
85	Фондација за развој на образование и култура АЛБИЗ с.Сарај Скопје
86	Фондација за реализирање на идеите на пок.Методија Андонов-Ченто ФОНДАЦИЈА ИЛИЈА АНДОНОВ-ЧЕНТО Скопје
87	Фондација ОТВОРЕНО ОПШТЕСТВО-МАКЕДОНИЈА Скопје
88	Фондација Рудник САСА Македонска Каменица
89	Фондација ТЕЛЕКОМ ЗА МАКЕДОНИЈА Скопје
90	Фондација ФРИДРИХ ЕБЕРТ од Бон - СР Германија ПОДРУЖНИЦА во Република Северна Македонија Скопје
91	Фондација ЦЕНТАР НА ИСЛАМСКА ЦИВИЛИЗАЦИЈА Скопје
92	ФОРУМ ЦИВИЛЕН МИРОВЕН СЕРВИС е.В. од Келн - СР Германија - ПОДРУЖНИЦА во Република Северна Македонија, Скопје
93	ХЕЛВЕТАС Швајцарска Интеркооперација од Швајцарија Подружница во Скопје
94	Хуманитарна Организација КАЛИРИ И МИРЕСИСЕ Скопје
95	Хуманитарно добротворна фондација МАКЕДОНСКИ КАРИТАС Скопје
96	Центар за Балканска Соработка -ЉОЈА Тетово
97	ЦЕНТАР ЗА ИСТРАЖУВАЊЕ И КРЕИРАЊЕ НА ПОЛИТИКИ-ЦИКП Скопје
98	Центар за младински активизам ЦМА-КРИК Скопје
99	Центар за подршка на лица со интелектуална попреченост ПОРАКА Скопје
100	ШВАЈЦАРСКИ КОНТАКТ Швајцарска Фондација за техничка развојна соработка - Подружница во Скопје Република Македонија

МАКЕДОНСКИ
ЦЕНТАР ЗА
МЕЃУНАРОДНА
СОРАБОТКА

HTTPS://MCMS.MK